

A

Αγαθή: εκ του αχασός και αγασός (δωρ.) που πιθανόν να προέρχονται από το ρήμα χασέω (είχε την έννοια του χωρίζω αλλά και του επιθυμώ διακαώς), αυτή που ενεργεί με καλές και αγνές προθέσεις.

Αγαθόκλεια: αγαθή + κλέος, η έχουσα καλή φήμη.

Αγαθοκλής: αγαθός + κλέος, ο έχων καλή φήμη.

Αγαθονίκη: αγαθή + νίκη, η νικήτρια ένδοξης νίκης.

Αγγελική: από το άγγελος και το ρήμα αγγέλω: φέρνω είδηση, προμηνύω.

Άγγελος: αγγελιοφόρος, απεσταλμένος.

Αγησίλαος: άγω + λαός, αυτός που οδηγεί τον λαό

Αγλαΐα: αγλαός = φωτεινός, λαμπερός

Αθανάσιος: ο αθάνατος, ο αιώνιος.

Αθηναγόρας: Αθήναι + αγορά, ο σοφός αγορητής.

Αθηνόδωρος: Αθηνά + δώρο, δώρο της Αθηνάς, ο σοφός.

Αικατερίνη: εκ του καθαρός: εξαγνισμένη ή εαρινή, ανοιξιάτικη

Αιμίλιος: εκ του λατινικού aimilius > aemulus = ζηλότυπος, ανταγωνιστής.

Αισχύλος: ντροπαλός.

Αίσωπος: ο βλέπων το πεπρωμένο.

Αλέξανδρος: αλέξω = απομακρύνω + ανήρ, ο ανδρείος.

Άλκηστης: αλκή = αποκρούω + εστία, η ατρόμητη, η ικανή.

Αλκιβιάδης: αλκή + βία

Αλκμήνη: αλκή + μήνη: σελήνη

Αμαλία: ετυμολογία από την τευτονική (σημ. γερμανική): εργατική, δραστήρια.

Ανάργυρος: α(στερητ.) + αργύρια

Αναστάσιος: ανα + ίστημι: στέκομαι, σχετιζόμενος με την ανάσταση του Χριστού

Ανδρέας: ανδρείος, εκ του ανήρ

Ανδριάνα: παραλλαγή της Ανδρεανής (αυτή που ανήκει στον Ανδρέα)

Ανδροκλής: ανήρ + κλέος, άνδρας με καλή φήμη

Ανδρομάχη: ανήρ + μάχω, η μαχόμενη εναντίον των ανδρών

Ανδρόμεδα: ανήρ + μέδω = άρχω, εκείνη που κυβερνά τους άνδρες.

Ανθή: εκ του ανθώ= ακμάζω, ευδοκιμώ, αυτή που ακμάζει.

Άννα: από το εβραϊκό Χάνα που σημαίνει εύνοια, χάρη

Αντιγόνη: αντί + γίγνομαι (γεννιέμαι) = ισάξια με τον γεννήτορα, τον πατέρα της.

Αντώνιος: εκ του άντωση= άνωση, ο ορμητικά αντίθετος

Αργυρώ: από το επίθετο αργύριος (σχετικός με τα χρήματα), η πολύτιμη

Αρετή: από το αρχ. ουσιαστικό αρετή., η τέλεια, υπέροχη.

Αριάδνη: άρι: πολύ + αγνή

Αριστόβουλος: άριστος + βουλή, ο άριστος σύμβουλος.

Αριστογένης: άριστος + γένος, ο ευγενής.

Αριστοκλής: άριστος + κλέος, ο έχων άριστη δόξα.

Αριστομένης: άριστος + μένος, ο ανδρειότατος

Αρτεμητής: η λέξη «Άρτεμις» είναι άγνωστης προέλευσης. Ισως να συσχετίζεται με προ-ελληνική θεότητα της Μ.Ασίας. Ωστόσο, η αρτεμισία είναι αρωματικό αειθαλές φυτό.

Ασπασία: θηλυκό του αρχ. επιθέτου ασπάσιος (χαρούμενη, ευτυχισμένη)

Αφροδίτη: αφρός + αναδύω

B

Βαρβάρα: εκ του βάρβαρος

Βασίλειος: βασιλεύς ή αυτός που ανήκει στον βασιλιά
Βερόνικα = από το αρχαίο μακεδονικό όνομα Φερενίκη (φέρω + νίκη, αυτή που φέρνει τη νίκη)

Γ

Γεράσιμος: εκ του γεράσμιος, ο σεβάσμιος
Γλυκερία: εκ του γλυκούς, η γλυκειά
Γεώργιος: εκ του γεωργώ = γη + έργο, ο εργαζόμενος στην γη
Γρηγόριος: εκ του γρηγορώ, ο άγρυπνος, ακοίμητος φρουρός.

Δ

Δέσποινα: εκ του αρχαιοελληνικού δέσποινα, θηλυκό του δεσπότης < *despotnia < *dems, αρχαϊκή γενική του δόμος, σπίτι + πότνια. Η οικοκυρά, η κυρία του σπιτιού.
Δημήτριος: Δη (δωρικός τύπος του Γη) + μήτηρ, αυτός που ανήκει στη θεά Δήμητρα
Δημοσθένης: δήμος + σθένος, η δύναμη του λαού
Διογένης: Ζευς + γένος, ο Θεογέννητος
Διομήδης: Διός + μέδων: άρχων, ο άρχων με θεία δύναμη.
Διώνη: εκ του Διός, η θεΐκη.

Ε

Ελένη: ελένη, που σημαίνει «λαμπάδα» ή από τη ρίζα ελε- που σημαίνει κυριεύω, κατακτώ.
Ειρήνη: είρω (λέγω) + νους, αυτή που μιλά ήρεμα και λογικά.
Έκτωρ: εκ του έχω, ο έχων.
Εμμανουήλ: από το εβραϊκό Immánu El (ο Θεός είναι μαζί μας), ο σωτήρας, ο ελευθερωτής.
Ευάγγελος: αγγελιοφόρος που φέρνει καλά νέα, καλός άγγελος [από το αρχαίο επίρρημα ευ- (καλά, εύκολα) + το ουσιαστικό άγγελος] Ευτυχία: καλή τύχη

Ευφροσύνη: αυτή που έχει κέφι, χαρά, η καλοδιάθετη.
Επαμεινώνδας: επί + ἀμεινον, ο προοδευτικός.
Ερατώ: ερώ: αγαπώ, αυτή που αγαπά.
Εριφύλη: έρι: πολύ + φύλον, η έξοχη των γυναικών.
Ετεοκλής: ετεός: αληθής + κλέος, ο έχων αληθινή δόξα.
Ευάγγελος: ευ + αγγέλω, αυτός που φέρνει ευχάριστα νέα.
Ευαγόρας: ευ + αγορεύω, ο καλός ομιλητής.
Ευανθία: ευ + ἄνθος, η όμορφη.
Ευγενία: ευ + γένος, αυτή που είναι από καλό γένος.
Ευδοκία: ευ + δοκώ, η έχουσα καλή ἀποψη.
Ευδοξία: ευ + δόξα, η έχουσα καλή φήμη
Ευνομία: ευ + νέμω: αυτή που μοιράζει καλά, δίκαια.
Ευρυσθένης: ευρύς + σθένος, ο πολύ ισχυρός.
Ευτέρπη: ευ + τέρπω, η πολύ ευχάριστη
Ευτύχιος: ευ + τύχη, αυτή που έχει καλή τύχη.
Ευφημία: ευ + φημί, αυτή που έχει καλή φήμη.

Ζ

Ζαφείριος: από την αρχαία λέξη σάπφειρος, ένας πολύτιμος λίθος με χρώμα βαθύ γαλάζιο (το ζαφείρι).

Ζηνοβία: από το αρχαίο κύριο όνομα Ζάν (Ζευς ήταν ο Δίας) + το ουσιαστικό βίος (ζωή). Σημαίνει αυτή που ζει σαν θεά, έχει τη δύναμη του Δία.

Η

Ήβη: εκ του αρχαίου ήβη που σημαίνει ακμή, η ισχυρή, η ακμάζουσα.

Ηλίας: (εβραϊκή), «ο Θεός είναι Κύριος» ή «είναι ο θεός μου»

Ηλέκτρα: εκ του ηλέκτρωρ: ο ακτινοβολών ήλιος, η λαμπρή, η φωτεινή.

Ηρακλής: Ήρα +κλέος, ο δοξασμένος από την Ήρα ή πολύ δυνατός.

Ησαΐας: (εβραϊκή) η σωτηρία του Θεού

Ησίοδος: ρίχνω, εκτοξεύω φωνή, ωδή

Ηώ: χάραγμα, αυγή.

Θ

Θάλεια: εκ του θάλλω, η πλήρης, η ανθηρή.

Θέμις: τίθημι = θεσμός, αυτός που θέτει.

Θεμιστοκλής: θέμις (δικαιοσύνη) + κλέος, αυτός που δοξάζει την δικαιοσύνη.

Θεοδώρα: θεού + δώρο, δώρο θεού.

Θεόφιλος: θεού + φίλος, ο φίλος του θεού.

Θησέας: θήσω, εκ του τίθημι, αυτός που θέτει.

Θουκυδίδης: θεού + κύδος: δόξα, ο δοξάζων τον θεό.

Θρασύβουλος: θρασύς + βουλεύομαι, αυτός που σκέφτεται με υπερβολική τόλμη.

Θωμάς: (εβραϊκή) ο δίδυμος.

I

Ιάσων: εκ του ίασις, αυτός που θεραπεύει.

Ιάκωβος: (εβραϊκό) αυτός που υποσκελίζει

Ιωσήφ-ίνα: εβραϊκό, ο πολύτεκνος, -η

Ιγνάτιος: αν και η ετυμολογία της λέξης είναι αβέβαιη, ίσως συνδέεται με το λατινικό ignis= φωτιά

Ιερώνυμος: εκ του ιερό + ώνυμος (όνομα), ο φέρων ιερό όνομα

Ιορδάνης: (εβραϊκή) Yarden που σημαίνει εκροή, αυτός που κατεβαίνει ορμητικά.

Ιοκάστη: ίον + κάζω: στολίζω, αυτή που στολίζει

Ιππολύτη: ίππος + λύω, αυτή που ελευθερώνει τα άλογα.

Ισμήνη: αγνώστου ετυμολογίας, κατά μία άποψη εκ του ίσμεν>οίδα>γνωρίζω, η συνετή.

Ιφιγένεια: ίφι: αρχαία δοτ. του «ις», ισχυρώς, κραταιώς + γίγνομαι, η πολύ ισχυρή.

Ιωάννης: από την εβραϊκή λέξη Ιωννάθαν, η χάρη του Θεού

K

Καλλιόπη: εκ του καλή + όπη= φωνή, η καλλίφωνη.

Καλλιρόη: καλώς + ρέω, αυτή που κυλά με χάρη ή αυτή που έχει άφθονα νερά.

Κασσάνδρα: αρχαίο κύριο όνομα, υποκοριστικό του Αλεξάνδρα.

Κίμων: εκ του «κίω», αυτός που βαδίζει γρήγορα.

Κλέαρχος: κλέος + ἄρχω, ο ένδοξος ἄρχων

Κλειώ: εκ του «κλείω»= ονομάζω, καλό και «κλέος»= δόξα, η έχουσα υπόληψη.

Κλεόβουλος: κλέος + βουλή, ο επινοητικός.

Κλεομένης: κλέος + μένος, ο ένδοξος για τη γενναιότητά του.

Κλεονίκη: κλέος + νίκη, η ένδοξη νικήτρια.

Κλεοπάτρα: κλέος + πάτρη, η δόξα της πατρίδος.

Κορνήλιος: (λατινική) εκ του cornelius > cornu= κέρας, αυτός που έχει κέρατα

Κοσμάς: από το αρχαίο ουσιαστικό κόσμος (στολισμός), αυτός που αγαπάει την τάξη, το στολισμό

Κυριακή: εκ του επιθέτου «κυριακός» που σημαίνει «η ημέρα του Κυρίου»

Κυπριανός: από το φυτό κύπρος που είναι η σημερινή χέννα, ο χάλκινος

Κωνσταντίνος: προέρχεται από τη λατινική λέξη Constantinus < constans που σημαίνει ο σταθερός, ο αποφασισμένος, ο βέβαιος.

Λ

Λαέρτης: λαός + αίρω = εκλέγω, αυτός που εκλέγεται από τον λαό.

Λάζαρος: (εβραϊκή) Ελεάζαρ= αυτός που τον έχει βοηθήσει ο Θεός.

Λέανδρος: λαός + ανήρ, ο ανδρείος του λαού.

Λεωνίδας: λαός + οιδα + γνωρίζω, αυτός που γνωρίζει τον λαό ή εκ του λέων, λιοντάρι.

Λυδία: 1) η ευγενική, με καλούς τρόπους 2) η καταγόμενη από τη Λυδία, την αρχαία χώρα της Μ. Ασίας.

Λυσιστράτη: λύω + στρατός, αυτή που αφήνει ελεύθερο τον στρατό.

Μ

Μάρθα: (αραμαϊκή) Marta= κυρία, οικοδέσποινα.

Μαρία: προέρχεται από τη λέξη Μαριάμ της αραμαϊκής γλώσσας που μιλιόταν στη

Μέση Ανατολή. Σημαίνει πίκρα, οργή, παράπονο.

Μαρίνα: η θαλασσινή.

Μάρκος: εκ του mars (Άρης), ο φιλοπόλεμος.

Μενέλαος: μένος + λαός, αυτός που εκπροσωπεί την ορμή του λαού.

Μηνάς: πιθανώς εκ του «μηνώ», στέλνω μήνυμα, ειδοποιώ.

Μιλτιάδης: μίλτος: ερυθρά βαφή, κοκκινωπός, στο χρώμα του αίματος.

Μιχαήλ: από την εβραϊκή λέξη Mikhaél, όμοιος με τον Θεό.

Ν

Ναταλία: η λέξη προέρχεται από τη μεταφορά του γαλλικού natalie= γενέθλια, ημέρα γεννήσεως.

Ναυσικά: ναυς + καίνυμα: υπερτερώ, αυτή που υπερτερεί στην θάλασσα.

Νεοκλής: νέος + κλέος, αυτός που δοξάζει τους νέους.

Νέστωρ: εκ του νεομαι = επιστρέφω, αυτός που επιστρέφει ευτυχής

Νεφέλη: νέφω: χύνω ύδωρ, αυτή που φέρνει το σκότος

Νικηφόρος: νίκη + φέρω, αυτός που φέρνει τη νίκη

Νικόλαος: νίκη + λαός, αυτός που χαρίζει τη νίκη στον λαό.

Ξ

Ξένη: εκ του ξένος ή ξενία= φιλοξενία, η φιλόξενη

Ξενοφών: ξένος + φωνέω, αυτός που ηχεί ξένα, παράξενα.

Ο

Οδυσσέας: οδύσσομαι: διώκομαι, αυτός που διώκεται.

Οθων: ο έχων πλούτη και περιουσία.

Ολγα: από αρχαία σκανδιναβική ríða, η υγιής, η ευτυχισμένη.

Ορέστης: όρος + ίσταμαι, ο ορεινός

Π

Πανδώρα: παν + δώρο, αυτή που έχει πολλά δώρα

Παρασκευή: παρα + σκευάζω, αυτή που προετοιμάζει
Πάτροκλος: πατρίς + κλέος, αυτός που δοξάζει την πατρίδα
Παυσανίας: εκ του παύω και ανία, αυτός που ανακουφίζει την θλίψη
Περικλής: περί + κλέος, ο ένδοξος, ο φημισμένος
Περσέας: εκ του πέρθω = εκπορθώ, καταστρέφω, αυτός που καταστρέφει
Πέτρος: από το αρχαίο ουσιαστικό πέτρος (πέτρα). ο σταθερός, ο ακλόνητος
Πηνελόπη: από τις αρχαίες ελληνικές λέξεις πήνη (νήμα) + λέπω (ξετυλίγω). Η υφάντρια
Πολυδεύκης: πολύ + δεύκος: γλεύκος, ο πολύ γλυκός
Ποσειδών: πόσις (ποταμός) + είδω, αυτός που είναι αρμόδιος
Προμηθέας: 1) προ + μύθος 2) προ + μήθος = μέριμνα = ο προνοητικός
Πυθαγόρας: πυνθάνομαι + αγορεύω

P

Ρέα: προελληνικής προέλευσης, εκ του ράος= έτοιμος, η έτοιμη
Ρεγγίνα: η βασίλισσα
Ρήγας: (μεσαιωνική ελληνική) εκ του ρήξ> λατινικά rex, ο βασιλιάς
Ρωμανός: εκ της «ρώμης»= δύναμη, ο σφρηγιλός

S

Σάββας: (εβραϊκή) από το Σάββατο.
Σέργιος: αυτός που του αρέσει ο περίπατος, το σεργιάνι
Σοφοκλής: σοφός + κλέος, ο έχων δόξα σοφού
Σπυρίδων: πιθανόν να προέρχεται από το αρχαίο ουσιαστικό σπυρίς, γεν. σπυρίδος (ψαροκόφινο). Επομένως Σπυρίδων είναι ο κοφινάς, ο καλαθάς
Σταμάτιος/Σταματία/Σταματούλα: αυτός/ή που σταματάει κάτι
Στέλλα: (λατινικά) stella= το αστέρι.
Στέργιος: στέργω = δείχνω στοργή
Στυλιανός: εκ του στύλος, αυτός που στεριώνει σαν στύλος.
Σωκράτης: σώζω + κράτος, αυτός που σώζει το κράτος, ο ισχυρός.
Σωτήρης: εκ του σωτήρ= ο λυτρωτής

T

Τατιάνη: (λατινικά) tatianus, ονομασία ρωμαϊκής φυλής
Τερψιχόρη: τέρπω + χορός, αυτή που αρχίζει τον χορό
Τερέζα: από το ελλην. θερίζω δηλώνοντας γονιμότητα και κατ' άλλους από το τοπωνύμιο Θήρα
Τηλέμαχος: τηλέ: μακριά + μάχομαι
Τιμόθεος: τιμή + Θεός, αυτός που τιμά τον θεό
Τρύφων: ο φιλήδονος

F

Φαίδρα: η λαμπερή, η χαρούμενη
Φαίδων: εκ του φαιδρός, χαρούμενος, γελαστός
Φειδιππίδης: φείδομαι + ιππος
Φίλιππος: φίλος + ίππος, ο φίλος των αλόγων
Φραγκίσκος: από τη λατινική λέξη Francisus (γαλλικός), ο γνήσιος Γάλλος ή αυτός που αγαπά τη Γαλλία
Φρίξος: φρίττω, αυτός που φρίττει
Φοίβος: εκ του φάος= φωτεινός

Φώτιος: από το αρχαίο ουσιαστικό φως, γεν. φωτός (ο φωτεινός, ο λαμπρός)
Φωτεινή: η θηλυκή μορφή του ονόματος Φώτιος (η λαμπερή)

X

Χαράλαμπος: από τα ουσιαστικά χαρά + λάμπω. αυτός που λάμπει από χαρά
Χαρίκλεια: αρχαίο όνομα από τα ουσιαστικά χάρις (η χάρη) + κλέος (δόξα), η ξακουστή για τη χάρη της
Χρήστος: παράλληλη γραφή του Χρίστος. Υπάρχει και μια άλλη εκδοχή-λιγότερο πιθανή, από το επίθετο χρηστός (χρήσιμος, ωφέλιμος)
Χρίστος: από το Χριστός (αυτός που χρίσθηκε, επαλείφθηκε με λάδι και μύρο)
Χαρίλαος: χάρη + λαός, αυτός που έχει την εύνοια του λαού
Χριστόφορος: Χριστός + φέρω, ο φέρων τον Χριστό

Ω

Ωρίων: ώρα, φροντίδα, αυτός που φροντίζει.

πηγή: in2life.gr